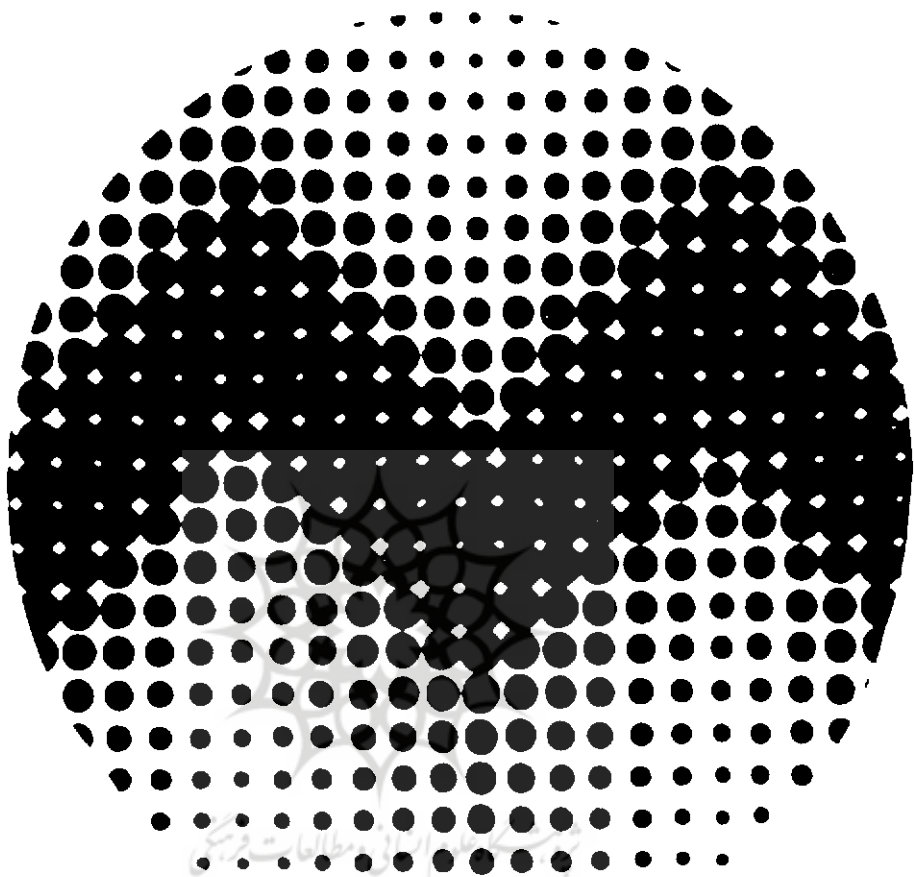

پژوهش و جامعه

پژوهش و جامعه
پایه علمی و تخصصی
پژوهش و جامعه

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

برنامه‌های آینده سازمان بهره‌وری آسیایی APO

دکتر غلامرضا حیدری

مقدمه

سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) هر ساله برنامه‌های آینده و پنجساله خود را با تشکیل اجلاس رؤسای سازمانهای بهره‌وری کشورهای عضو به بحث و بازنگری می‌گذارد و نتایج حاصل از این اجلاس را برای تأیید و تصویب نهایی به اجلاس شورای حکام (GBM) که در پی آن تشکیل می‌شود ارائه می‌کند.

سی و پنجمین اجلاس رؤسای سازمانهای بهره‌وری ملی کشورهای عضو APO در سال گذشته از ۲۶ تا ۲۸ بهمن‌ماه در کلمبو پایتخت سریلانکا برگزار شد. در این اجلاس برنامه سالهای ۱۹۹۶ و ۱۹۹۷ و همچنین برنامه پنجساله (۱۹۹۶ - ۲۰۰۰) بخشهای مختلف آن سازمان از سوی گروههای تخصصی تصویب و برای تصویب نهایی توسط شورای حکام به دبیرخانه APO فرستاده شد. ضرورت آگاهی از روند مذاکرات این اجلاس و برنامه‌های مصوب آن در جهت ایجاد زمینه‌های لازم برای مشارکت بیشتر و بهره‌گیری بهتر از امکانات این سازمان فرصت و مناسبیتی را پدید آورد تا نتایج و یافته‌های در خور ذکر این اجلاس برای اطلاع علاقه‌مندان و همکاران تهیه و ارائه شود.

در گزارش حاضر سعی شده است مهمترین مذاکرات و نتایج اجلاس به طور عام و مسائل و

برنامه‌های بخش کشاورزی به طور خاص بازگو شود. بنابراین گزارش مشتمل بر ۳ بخش است. در بخش اول برنامه‌ها و مسائل کلی اجلاس و در بخش دوم نتایج حاصل از نشست کمیته تخصصی کشاورزی (کمیته B) مشتمل بر تغییرات برنامه‌های کشاورزی APO در سالهای ۱۹۹۶ و ۱۹۹۷ و برنامه‌های پنجساله آمده است. بخش ۳ گزارش به برنامه پنجساله سازمان بهره‌وری اختصاص دارد که ضمن معرفی اجمالی بخشهای مختلف برنامه به تشریح برنامه‌های کشاورزی می‌پردازد.

بخش ۱- برنامه‌ها و مسائل کلی اجلاس

سی و پنجمین اجلاس رؤسای سازمانهای بهره‌وری ملی کشورهای عضو سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) از تاریخ ۲۶ لغایت ۲۸ بهمن‌ماه ۱۳۷۳ به مدت سه روز در کلمبو پایتخت سریلانکا برگزار گردید. در این اجلاس دبیرکل و مسئولان بخشهای دبیرخانه APO، رؤسای سازمانهای بهره‌وری ملی ۱۷ کشور عضو APO و مشاوران آنها، نمایندگان بخش کشاورزی کشورهای عضو و همچنین نمایندگان برخی سازمانهای بین‌المللی و مرتبط مانند سازمان بین‌المللی کار (ILO)، مرکز تکنولوژی کود و غذا (FFTC)، دفتر برنامه‌ریزی کلمبو (CPB)، آژانس همکاریهای فنی، صنعتی و اقتصادی فرانسه (ACTIM) و دپارتمان صنعت، علوم و تکنولوژی استرالیا (GPO) به عنوان عضو ناظر شرکت داشتند. تعداد شرکت‌کنندگان در اجلاس عموماً بالغ بر ۵۷ نفر بود. از جمهوری اسلامی ایران آقای دکتر محمد اقدسی رئیس سازمان بهره‌وری ملی ایران، آقای مهندس حاج فتحعلیها مدیر عامل سازمان بهره‌وری ملی ایران و نگارنده این سطور (غلامرضا حیدری) به نمایندگی از بخش کشاورزی اجلاس شرکت داشتند.

اجلاس صبح روز چهارشنبه ۲۶ بهمن (۱۵ فوریه) با نطق رییس سازمان بهره‌وری ملی

کشور میزبان (سریلانکا) کار خود را آغاز کرد. در این نطق ضمن هدف از برگزاری اجلاس، لزوم همکاریهای متقابل بین کشورهای عضو و نقش مؤثر APO در سازماندهی این نوع همکاریها و دیگر برنامه‌های مفید این سازمان مورد تأکید قرار گرفت. سخنران بعدی اجلاس آقای یانگی دبیرکل APO بود که برنامه آینده سازمان را توسعه منابع انسانی و همکاری بیشتر با سازمانهای بین‌المللی اعلام کرد. سخنان وی حاوی چند توصیه برای کشورهای عضو بود:

- فراهم کردن زمینه‌های لازم و واقعی جذب سرمایه‌های خارجی برای حمایت از صنایع

- ارتقای نقش زنان در توسعه روستایی و ملی و منزلت اجتماعی اقتصادی آنان

- بالا بردن کیفیت تولیدات و خدمات

- استفاده حداکثر از تکنولوژی اطلاعات.

آقای یانگی همچنین به مسئله مدیریت محیط و نیز عوامل مهم ارتقاء بهره‌وری در توسعه اقتصادی مشتمل بر بالا بردن نرخ باسوادی، تحرک اجتماعی توسعه تجارت و سرمایه‌گذاری، اشتغال کامل و مطمئن، رقابت در بازار جهانی و ضرورت حمایت دولتها، نهادهای تخصصی و بخش خصوصی و همچنین به نقش مهم سازمانهای بهره‌وری ملی کشورها در برقراری ارتباط و هماهنگی بین آنها اشاره کرد.

سخنران بعدی اجلاس وزیر توسعه صنایع سریلانکا بود. این سخنران اظهار داشت که در سال ۱۹۶۱ هنگامی که سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) به عنوان سازمانی منطقه‌ای تأسیس شد وضع اقتصادی این کشور در مقایسه با رشد سریع اقتصادی برخی کشورهای منطقه نظیر سنگاپور، کره جنوبی و مالزی شرایط پویاتر و سالمتری داشت. این کشورها که در آن زمان از سطح زندگی پایینتری برخوردار بودند اکنون با جهشهای چشمگیری از سریلانکا پیشی گرفته‌اند. یکی از عوامل مهم پیشرفت این کشورها اتخاذ روشهای کاهش هزینه تولید بوده است.

یکی دیگر از این عوامل تغییر نگرش نسبت به ارزشهای کار و انتفاع حاصل از آن است. فرهنگ مشارکت نیز یکی از مهمترین عوامل تعیین کننده در اشاعه بهره‌وری این کشورهاست. توجه به بهره‌وری یقه سفیدها (نیروهای فکری و مدیریتی) همانند یقه آبیها (کارگران) از جمله عوامل دیگر در این زمینه به شمار می‌رود.

پس از انجام سخنرانیهای افتتاحیه مراسم انتخاب رئیس و نایب رئیس اجلاس به عمل آمد. و آقای دکتر وی جی ورا (Wijeweera) مدیر کل مؤسسه ملی مدیریت بازرگانی سریلانکا به عنوان رئیس اجلاس و آقای شارما (Sharma) مدیر کل مرکز توسعه اقتصادی و بهره‌وری ملی نپال به عنوان نایب رئیس انتخاب شدند.

سپس آقای پرفسور لاکشمن (Lakshman) استاد دانشگاه کلمبو در زمینه رشد اقتصادی از طریق توسعه بهره‌وری در صنایع سخنرانی کرد.

وی از بهره‌وری به عنوان مهمترین شاخص اندازه‌گیری سطح زندگی ملت‌ها یاد کرد. به اعتقاد این سخنران بهره‌وری نیروی کار تعیین کننده دستمزد و به تبع آن سطح زندگی، و بهره‌وری سرمایه تعیین کننده برگشت سرمایه است.

بحثهای پروفیسور لاکشمن را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

- در حالی که بخش صنایع بسیاری از کشورهای صنعتی در سالهای اخیر خصلت رقابتی پیدا کرده است، اما تعداد اندکی اشتغال جدید به وجود آمده است. این یکی از موضوعاتی است که APO باید مورد توجه بیشتری قرار دهد.

- پنج عامل مهم در ارتقای بهره‌وری عبارتند از: (۱) نوع تکنولوژی مورد استفاده (۲) منابع انسانی بویژه کیفیت نیروی کار (۳) تکنولوژی تولید (۴) تکنولوژیهای مدیریت شامل تمهیدات کلیه کارکنان (۵) خدمات حمایتی شامل خدمات مالی و ارتباطات
- از آنجا که دولتها در بسیاری از کشورهای در حال توسعه آسیا توجه کمی به ارتقای بهره‌وری

کشاورزی دارند، لازم است مسئله توسعه صنایع انسانی و مالکیت اراضی با دیدگاه جامعه‌تری مورد توجه قرار گیرد.

در ادامه کار اجلاس دو جلسه غیررسمی تشکیل شد که ریاست نخستین جلسه را آقای دکتر اقدسی بر عهده داشت. در این جلسات موضوع پیشنهادی از طرف ایران (وزارت کشاورزی) تحت عنوان نقش زنان روستایی در توسعه کشاورزی مطرح شد و مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این ارتباط مسئله زنان روستایی و کشاورزی و سهم مهم آنان در اقتصاد کشورهای در حال توسعه و همچنین لزوم اجرای برنامه‌های آموزشی مناسب و افزایش مهارت‌های زنان در جهت استمرار مشارکت و سهم آنان در اقتصاد کشورها مورد تأکید قرار گرفت. در این جلسه برخی موانع موجود در راه بهره‌وری زنان به شرح زیر مطرح شد:

- پرداخت مزد نابرابر به زنان - بی‌بهره‌بودن زنان از مالکیت اموال خانواده - ایفای نقش‌های پایین در خانواده - دسترس نداشتن به فرصت‌های مناسب - تمرکز و جهت‌گیری سازمانها برای ارتقای حقوق زنان شهری - تخریب ارزشهای سنتی تحت تأثیر افزایش بهره‌وری زنان.

در مورد انجام برنامه‌های موفقیت‌آمیز بهره‌وری زنان روستایی پیشنهادهای زیر ارائه شد:

- فراهم کردن زمین با حفظ حقوق مالکیت برای زنان.

- مشارکت دادن زنان در تصمیم‌گیریها.

- از آنجا که در اکثر روستاهای فاقد تسهیلات آب آشامیدنی، وظیفه سنگین تأمین آب

خانواده بر عهده زنان و دختران است و با توجه به فاصله به نسبت زیاد منابع آب تا محل سکونت، هرچه سریعتر نسبت به ایجاد تسهیلات آب بهداشتی در این قبیل روستاها اقدام شود.

- تهیه و تدارک منابع اعتباری ویژه برای زنان.

- توجه به تکنولوژی مناسب زنان.

کمیته‌های تخصصی اجلاس

در ادامه برنامه‌های اجلاس دو کمیته تخصصی صنعت و خدمات (A) و کشاورزی (B) تشکیل شد و برنامه‌های پنج‌ساله و برنامه‌های سالهای ۱۹۹۶ و ۱۹۹۷ APO در دو زمینه مورد بررسی و تجدید نظر قرار گرفت. در کمیته صنعت و خدمات آقایان دکتر اقدسی و مهندس حاج فتحعلیها شرکت داشتند و در کمیته کشاورزی نگارنده این سطور شرکت داشت. اهم مسائلی که در کمیته کشاورزی مطرح شد از این قرار است:

الف - تغییرات مربوط به برنامه کشاورزی APO در سال ۱۹۹۶

۱- کشور ژاپن میزبانی برگزاری ۷ سمینار در موارد مختلف کشاورزی را مورد تأیید قرارداد:
۲- کشور ژاپن همچنین مشکلات میزبانی اجرای برنامه سفر مطالعاتی کشاورزی دیم (STM-07-96) را به علت نبود اراضی دیم در ژاپن اعلام کرد و از کمیته درخواست کرد به جای آن برنامه دیگری را برای ژاپن در نظر بگیرد. در این ارتباط نماینده کشور نپال برای اجرای این برنامه اظهار آمادگی کرد اما قطعیت آن را مشروط بر تأیید دولت نپال دانست. نماینده جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد کرد در صورتی که نپال نتواند این برنامه را در سال ۱۹۹۶ اجرا کند امکان برگزاری آن برای سال ۱۹۹۷ در ایران وجود خواهد داشت. اما به هرحال تصمیم نهایی در این مورد مستلزم انجام بررسیهای بیشتر و موافقت دولت متبوع است.

۳- کشور اندونزی میزبانی برنامه اعزام "هیئت مطالعاتی" پتانسیلهای صادرات محصولات کشاورزی گرمسیری (STM-OS-96) را مورد تأیید قرارداد.

۴- کشور هند میزبانی "هیئت مطالعاتی تحقیق و ترویج کشاورزی" (STM-08-96) را مورد تأیید قرارداد و در مقابل از میزبانی سمینار "نقش بخش غیررسمی در توسعه روستایی" اعلام

انصراف کرد. پاکستان داوطلب جانشینی هند شد.

۵- جمهوری کره میزبانی "سمینار بهبود مدیریت کشاورزی" (SEM-20-96) را مورد تأیید قرارداد.

۶- کشور فیلیپین میزبانی "سمینار توسعه کشت و صنعتها در مناطق روستایی" (SEM-22-96) را مورد تأیید قرارداد.

ب - تغییرات مربوط به برنامه‌های کشاورزی APO در سال ۱۹۷۷

۱- کشور ژاپن موافقت خود را برای میزبانی برگزاری ۸ دوره آموزشی و مطالعاتی و سمینار مختلف کشاورزی

۲- کشورهای کره، تایلند، پاکستان، فیلیپین، مالزی و هند آمادگی خود را برای میزبانی برنامه‌های سمینار و دوره آموزشی در زمینه‌های تعیین شده کشاورزی اعلام کردند.

ج - تغییرات مربوط به برنامه‌های پنجساله APO

کمیته کشاورزی پیشنهاد کرد پروژه‌های زیر به برنامه‌های پنجساله APO اضافه شود:

- بررسی آثار آزادسازی تجاری بر تولیدکنندگان کشاورزی و اقشار فقیر روستایی (برای سال ۲۰۰۰)

- کنترل و مراقبت از منابع شیلات (برای سال ۱۹۹۸)

- مدیریت همه جانبه دفع آفات (برای سال ۲۰۰۰)

- افزایش کارایی استفاده از آب در آبیاری

همچنین کمیته کشاورزی اصلاحات پیشنهادی زیر را در مورد عناوین پروژه‌ها مورد تأیید قرارداد:

سمینار - "مدیریت حوزه آبریز و حفاظت خاک" به جای "مدیریت حوزه آبریز" برنامه سفر مطالعاتی - "نقش نهادهای اجتماعی در مناطق روستایی و توسعه منابع انسانی" به جای "توسعه منابع انسانی در مناطق روستایی"

بخش ۲- گزارش تکمیلی کمیته B (برنامه کشاورزی APO)

سابقه:

برنامه‌های کشاورزی APO از سال ۱۹۶۵ آغاز شد. به این ترتیب ۱۹۹۵ سی‌امین سال فعالیت آن است. برنامه‌های کشاورزی APO مشتمل بر موضوعات متنوعی از قبیل فعالیتهای کشاورزی، زندگی روستایی و بهره‌وری روستایی است. تغییرات شدید اقتصادی، توسعه تکنولوژی جدید و حفاظت محیط و توسعه پایدار ابعاد جدیدی هستند که در برنامه‌های پنج سال گذشته APO به اجرا درآمده‌اند. به طور متوسط هر ساله تعداد ۱۶ پروژه کشاورزی اجرا شده است که تقریباً ۲۵ درصد برنامه‌های APO را تشکیل می‌دهد.

اولیتهای برنامه کشاورزی در سال ۱۹۸۸ از طریق کمیته برنامه‌های استراتژیک (SPC) مورد تجدیدنظر قرار گرفت و در سال ۱۹۸۹ توسط شورای حکام (GBM) به تصویب رسید. گزارش راهنمایی در سال ۱۹۹۲ در این ارتباط تهیه و پروژه‌های کشاورزی در آن طبقه‌بندی شد. این ملاحظات مورد تأیید شورای حکام قرار گرفت و از سال ۱۹۹۳ در برنامه ملحوظ شد.

مفاهیم و استراتژیهای اساسی

اهداف APO ارتقای بهره‌وری از طریق پذیرش نگرشهای جدید و پیشرفته و اخذ فنون بهره‌وری است. برای نیل به این مقصود همکاری متقابل کشورهای عضو الزامی است. تأکید ویژه در مورد توسعه منابع انسانی به عنوان استراتژی اساسی در جهت ارتقای بهره‌وری تمام

بخشهای جامعه منعکس کننده چنین طرز تفکری است.

در بخش کشاورزی استراتژی اساساً مبتنی بر سیاستهای کلان بوده و تحقق بهره‌وری را تحت تأثیر دارد. این موضوع به عنوان یک ویژگی در اقتصاد کشاورزی منطقه تشخیص داده می‌شود. به عنوان مثال کشاورزی آسیا و اقیانوسیه مبتنی بر واحدهای کوچک معیشتی و وابسته به دولت و در عین حال آسیب‌پذیر در مقابل شرایط محیطی است.

افزودن بر آن تنوع فرهنگی - اجتماعی و اقلیمی - زراعی که در مناطق مختلف و در این کشورها وجود دارد موجب پیچیدگی نسبی مسائل توسعه به طور کلی و ارتقای بهره‌وری به طور خاص شده است (مسائلی مانند انتقال و جذب تکنولوژی). بدیهی است که مسئله توسعه کشاورزی باید در چارچوب مسائل روستایی و روابط بین شهر و روستا و کشاورزی و صنعت مطرح شود. برنامه APO در راستای چنین طرز تفکری تنظیم شده است. در حالی که مشاغل کشاورزی به طرق مختلف مردم و جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد، فشارهایی نیز بر ظرفیتهای تجدید شونده و بهره‌وری منابع طبیعی وارد می‌کند. توجه به آثار اجتماعی و زیستمحیطی ناشی از فعالیتهای کشاورزی و ضرورت هماهنگ ساختن آنها با محیط پایدار باعث توجه مشترک محققان و برنامه‌ریزان و سیاستگذاران شده است. رویه‌های مورد نیاز برای از بین بردن این آثار سوء را باید در برنامه توسعه کشاورزی پایدار مشتمل بر امنیت غذایی، برابری اجتماعی و پایداری محیط به عنوان هدفهای اولیه است جستجو کرد.

هدفها

برنامه‌های APO در راستای نقش کلی سازمان یعنی "پیشاهنگ بهره‌وری" بودن و در چارچوب استراتژی ویژه سازمان یعنی "توسعه منابع انسانی" است. این برنامه اساساً در جهت کمک به کشورهای عضو برای نیل به بهره‌وری بیشتر در کشاورزی و پذیرش و کاربرد موازن و

فنون مناسب پیشرفت کلیه برنامه‌های بخش کشاورزی از جمله بهبود کیفیت زندگی روستایی است. تحقق چنین هدفهایی مستلزم تبادل تکنولوژی، تجربیات و دیدگاه درمیان کشورهای عضو است.

اولویتها و جهت‌گیریهای اصلی

براساس تصمیمات گرفته شده در اجلاس ۱۹۹۲ شورای حکام جهت‌گیری برنامه‌های کشاورزی به شرح زیر خواهد بود:

(۱) بازننگری و توسعه سیاستهای تعدیل ساختاری

(۲) گسترش کشاورزی پایدار به منظور استفاده بهینه از منابع در جهت حفاظت از محیط

(۳) ارزیابی تکنولوژیهای آینده و سیستمهای کشاورزی مناسب و همچنین توسعه منابع انسانی در جهت ارتقای بهره‌وری

(۴) تقویت سیستمهای حمایتی زیربنایی و نهادی در جهت افزایش کارایی بویژه در مراحل بعد این پروژه‌ها از برداشت محصول و بازاریابی

(۵) بهبود شرایط و رفاه روستا از جمله تأسیس صنایع کوچک و متوسط به منظور ایجاد فرصتهای اشتغال در مناطق روستایی

تدوین برنامه

تدوین برنامه سازمان بهره‌وری طی یک روز مشورتی مشتمل بر دبیرخانه، سازمانهای بهره‌وری ملی کشورها، نمایندگان کشاورزی حاضر در اجلاس سالانه متخصصان و مشاوران و براساس اولویتهای انجام می‌شود. در این روند جنبه‌های زیر مورد توجه قرار می‌گیرد:

(الف) دلالتها و مطالب استخراج شده از پرسشنامه توزیع شده در بین سازمانهای بهره‌وری ملی

- کشورها، بویژه در مورد پروژه‌هایی که برخی کشورها برای میزبانی آن اعلام آمادگی کرده‌اند؛
- (ب) نیازهای عادی کشورهای عضو در ارتباط با برخی مواد مشخص؛
- (ج) تجربیات حاصل از اجرای پروژه‌های مختلف در گذشته و پیشنهادات ارائه شده توسط شرکت‌کنندگان؛
- (د) تطبیق مناسب پروژه‌های مختلف ذیل عنوان مورد نظر؛
- (ه) تکمیل فعالیتهای دیگر سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی.

طبقه‌بندی برنامه‌ها و انواع پروژه‌ها

کلیه پروژه‌های کشاورزی APO از نظر موضوعی در پنج گروه طبقه‌بندی شده است:

- ۱- توسعه کشاورزی و سیاستها ۲- منابع، تکنولوژی و محیط ۳- بازاریابی کشاورزی و نهادها
- ۴- کشت و صنعتها ۵- توسعه روستایی

از نظر نوع فعالیت و روش کار به صورتهای زیر اجرا می‌شود:

- (الف) بررسی (ب) سمپوزیوم (ج) سفر مطالعاتی (د) سمینار (ه) دوره‌های آموزشی و هیئتهای مطالعاتی بازدیدی.

در تعیین نوع پروژه فاکتورهایی مانند هدفها، متدولوژی، سطح شرکت کنندگان و طول دوره پروژه در نظر گرفته می‌شود.

گزارشات و نکات مهم پروژه‌ها برای توزیع وسیعتر در بین کشورهای عضو و دیگر سازمانهای علاقمند منتشر می‌شود. کمکهای سمعی و بصری (AVA) به عنوان نوعی پروژه جدید در کشاورزی از سال ۱۹۹۰ شروع شده و موضوعات بیشتری نیز در برنامه پنجساله آینده تدوین و به آن اضافه شده است.

بخش ۳- برنامه پنجساله سازمان بهره‌وری آسیایی (APO)

برنامه پنجساله ۱۹۹۶-۲۰۰۰ سازمان بهره‌وری آسیایی APO بنا بر تصمیمات اجلاس فوریه ۱۹۹۴ رؤسای سازمانهای بهره‌وری کشورهای عضو در فیجی تنظیم شد و در سی و ششمین شورای حکام این سازمان که در ژوئیه ۱۹۹۴ در کشور هندوستان (دهلی نو) برگزار شد به تصویب رسید.

برنامه پنجساله APO مشتمل بر ۵ بخش است:

۱- بخش صنعت و خدمات

۲- بخش کشاورزی

۳- برنامه جداگانه کشورها

۴- برنامه اطلاع رسانی

۵- برنامه سازماندهی و هماهنگی

طبق توصیه‌های کمیته برنامه‌ریزی استراتژیک (SPC) گروه‌بندی برنامه‌های APO به شرح زیر در سی و یکمین اجلاس شورای حکام APO مورد موافقت قرار گرفت:

گروه A- برنامه‌های عمومی که به تمام کشورهای عضو اعلام می‌شود. این برنامه حدود ۶۰ درصد فعالیت‌های APO را دربر می‌گیرد.

گروه B- برنامه‌های ویژه که به برخی کشورهای عضو APO اعلام می‌شود. این برنامه‌ها حدود ۳۰ درصد از فعالیت را شامل می‌شود.

گروه C- برنامه‌های جدید که می‌تواند در گروه‌های A و یا B جای داده شود و مشتمل بر ۱۰ درصد فعالیت‌های APO است.

گروه D- برنامه‌های حمایت APO از NPO (سازمان بهره‌وری ملی) که به کشور معینی مربوط می‌شود. حدود ۱۰ درصد دیگر از فعالیت‌های APO در این زمینه است.

از آنجا که اکثر سازمانهای بهره‌وری کشورهای عضو هنوز تأکید مهمی روی بهره‌وری کشاورزی ندارند لذا برنامه‌های کشاورزی گروه‌های A، B، C و D باید با مشارکت کامل نمایندگان کشاورزی کشورها در اجلاسها تدوین شود و به منظور اطمینان از توجه کافی به بهره‌وری کشاورزی حدود ۲۵ درصد از برنامه‌ها به کشاورزی اختصاص یابد. در جدول‌های شماره ۱ و ۲ فراوانی پروژه‌های پنجساله APO به تفکیک گروههای مختلف و کشورهای میزبان نشان داده شده است.

جدول ۱- پروژه‌های پنجساله APO به تفکیک گروههای مختلف

سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰
مجموع پروژه‌های APO	۶۶	۷۲	۸۲	۸۲	۹۲
پروژه‌های گروه A (درصد)	۸۲	۸۵	۸۸	۸۴	۸۵
پروژه‌های گروه B (درصد)	۱۳	۱۴	۱۱	۱۵	۱۴
پروژه‌های گروه C (درصد)	۴۱	۳۱	۳۸	۳۵	۴۸
پروژه‌های گروه D (درصد)	۵	۱	۱	۱	۱
پروژه‌های اختصاصی صنعت و خدمات (درصد)	۷۳	۷۶	۸۰	۸۲	۸۵
پروژه‌های اختصاصی کشاورزی (درصد)	۲۷	۲۴	۲۰	۱۸	۱۵

جدول ۲- پروژه‌های APO به تفکیک کشورهای میزبان

۱۹۹۷			۱۹۹۶			۱۹۹۵			شرح
D	B	A	D	B	A	D	B	A	
-	-	۱	-	۱	۱	-	-	۱	بنگلادش
-	۱	۵	-	۱	۴	-	-	۴	جمهوری چین (تایوان)
-	-	۱	-	-	-	-	-	-	فیجی
-	۱	۳	-	۲	۱	-	۲	۱	هنگ کنگ
-	-	۳	-	-	۳	-	۲	۲	هند
-	-	۲	-	-	۳	-	-	۴	اندونزی
-	۲	-	-	۱	۱	-	۲	-	جمهوری اسلامی ایران
-	۳	۲۵	-	۳	۲۵	-	۴	۲۲	ژاپن
-	-	۴	-	۱	۳	-	-	۴	جمهوری کره
-	-	۳	-	۲	۲	-	-	۲	مالزی
-	-	-	-	-	-	-	-	۱	مغولستان
-	-	۱	-	-	-	-	-	-	نپال
-	-	۳	-	-	۱	-	-	۲	پاکستان
-	-	۲	-	-	۲	-	-	۲	فیلیپین
-	-	۳	-	-	۲	-	۱	-	سنگاپور
-	-	-	-	-	-	۱	-	۱	سرلانکا
-	-	۴	-	-	۲	-	-	۲	تایلند
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ویتنام
۱	۱	-	۱	-	۳	۱	۱	-	در دست بررسی
۱	۸	۶۰	۱	۱۱	۵۳	۲	۱۲	۴۹	مجموع

در برنامه‌های APO عنوان اختصاری پروژه‌ها و سال اجرای آنها ذکر می‌شود تا ماهیت و زمانبندی آنها برای استفاده‌کنندگان مشخص شود. این عناوین اختصاری عبارتند از: RES (تحقیقات پایه)، SUV (بررسی)، SYP (سمپوزیوم)، STM (سفر مطالعاتی)، PPP (برنامه اشاعه بهره‌وری)، TRC (دوره آموزشی)، SEM (سمینار)، TES (خدمات فنی کارشناسی)، OSM (مطالعات بازدیدی هیئت)، BCBN (همکاری دوجانبه بین سازمانهای بهره‌وری ملی کشورها)، PUB (انتشارات) و AVA (کمکهای سمعی و بصری).

برنامه اشاعه بهره‌وری (PPP) مشتمل بر موارد زیر است: (۱) اجلاس مهران برای اشاعه بهره‌وری ذیل گروه B، (۲) کنفرانس میزگرد در گروه D و (۳) بررسی سازمانهای بهره‌وری ملی کشورهای کم توسعه در گروه B.

هر یک از برنامه‌های مربوط به بخشهای صنعت و خدمات، کشاورزی و غیره خود مشتمل بر زیر بخشهای مختلفی است که آگاهی از آنها برای کشورهای عضو بویژه بخشهای تخصصی کشورها بسیار مفید است. در اینجا سعی خواهیم کرد برنامه‌های بخش کشاورزی APO را به تفکیک زیر بخشهای آن برای سالهای آینده معرفی کنیم. همان‌طور که قبلاً اشاره شد این برنامه‌ها براساس تصمیمات سی و چهارمین اجلاس حکام در ژاپن (۱۹۹۲) و طبق توصیه‌های سی و چهارمین اجلاس روسای بهره‌وری کشورها در فیجی (۱۹۹۴) تنظیم شده است و همچنین در آن پیشنهادات ارائه شده و پرسشنامه‌های کشورهای عضو نیز مورد توجه قرار گرفته است. برنامه بخش کشاورزی ۵ زیر بخش اصلی را دربر می‌گیرد که از این قرار است:

۱- توسعه کشاورزی و سیاستها

پروژه‌های مرتبط با این زیر بخش طیف وسیعی را شامل می‌شود. موضوعاتی مانند تصویر ساختار کشاورزی، آثار تغییرات اقتصادی به کشاورزان خرده‌پا، سیاستهای تجارت کشاورزی، بهبود ساختار زراعی، امنیت غذایی، ظرفیتهای صادراتی محصولات کشاورزی، بهداشت غذایی، سنجش بهره‌وری، آموزش کشاورزی، جمعیت روستایی، و نیازهای تغذیه‌ای و مصرف مواد غذایی.

۲- منابع، تکنولوژی و محیط

در ذیل این موضوع پروژه‌های متنوع تنظیم و به اجرا درمی‌آید که اهم آن از این قراراند: کشاورزی با استفاده از حداقل مصرف نهاده‌ها، ارزیابی محیط، تولید و مصرف کودشیمیایی، بیوتکنولوژی، مدیریت شیلات، جنگلداری و زراعت، مدیریت حوزه آبریز، مدیریت مرتع، توسعه منابع انسانی، ارزیابی آثار محیطی، سیستمهای کشاورزی پایدار و تکنولوژیهای کشاورزی پیشرفته.

۳- بازاریابی کشاورزی و نهادهای حمایتی

بازاریابی و توزیع، عملیات بعد از برداشت و خدمات حمایتی از مسائل بسیار مهم و حساس در پیشرفت کشاورزی محسوب می‌شود. به همین ترتیب پروژه‌های به منظور افزایش کارایی بازاریابی محصولات کشاورزی، فعالیتهای بعد از برداشت و دیگر خدمات حمایتی مانند تحقیق، ترویج و اعتبارات تهیه و به اجرا درمی‌آید. پروژه‌های مرتبط با این موضوع را مسائل عمومی بازاریابی داخلی و بین‌المللی و مسائل عمومی بازاریابی داخلی و بین‌المللی و مسائل خاص بازاریابی کالاهای کشاورزی واجد اهمیت اقتصادی مانند میوه، سبزی، دام و شیلات تشکیل می‌دهد. پروژه‌های مرتبط با پیشرفت عملیات بعد از برداشت مشتمل بر تحقیق و ترویج، سازمانهای آبیاری، اعتبارات کشاورزی و بیمه کشاورزی است.

۴- کشت و صنعت

افزایش ارزش افزوده کشاورزی و در عین حال ایجاد اشتغال و درآمد برای کشاورزان خرده‌پا از طریق تقویت ارتباط آنها با کشت و صنعتها از مهمترین موضوعات مورد توجه است. از این رو پروژه‌های مربوط به این موضوع با هدف توسعه مؤسسات و بنگاههای کشاورزی بویژه در نقاط روستایی از یک سو و تقویت مدیریت فعلی بنگاههای تجاری کشاورزی از سوی دیگر تنظیم می‌شود. این پروژه‌ها شامل عمل‌آوری مواد غذایی، کنترل کیفی، تکنولوژی

بسته‌بندی، مدیریت کشت صنعتها، فنون بهره‌وری، گسترش صنایع روستایی و صنایع خوراک دام است.

۵- توسعه روستایی

این موضوع مشخصاً مربوط به تدوین استراتژیهای ایجاد اشتغال در نقاط دورافتاده روستایی، انتخاب منابع مناسب انرژی روستایی و پیشبرد توسعه روستایی همه جانبه است. این پروژه‌ها شامل صنعتی کردن روستا، توسعه امور زیربنایی روستا، برنامه‌ریزی برای توسعه روستا، منابع انرژی در نقاط روستایی، برنامه‌ریزی استفاده از اراضی روستا، زنان روستایی، توسعه روستایی و حفاظت از محیط و بهبود برنامه‌های حمایت از سالخوردگان روستایی است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ثرويشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگي
پرتال جامع علوم انسانی